

Projekt

Partnerstvo za socijalnu uključenost

Vodič za prava i usluge u sustavu socijalne skrbi i osiguranja

Pripremio Predrag Bejaković, Institut za javne financije, Zagreb

<http://www.socijalna-ukljucenost.net/>

Sufinancira Europska komisija, Opća uprava za zapošljavanje, socijalne poslove i jednake mogućnosti putem europskog programa *Progress*.

Koordinator projekta:	Ovaj projekt sufinancira EU	Europska komisija izvršno je tijelo Europske unije.
Institut za javne financije	Delegacija Europske komisije u RH	"Europsku uniju čini 27 zemalja članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturalnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica."
Smičklasova 21, Zagreb	Trg žrtava fašizma 6, Zagreb	
Tel: +385 1 4886 444	Tel: +385 1 4896 500	
Fax: +385 1 4819 365	Fax: +385 1 4896 555	
www.iif.hr	www.delhrv.ec.europa.eu	

Vodič za prava i usluge u sustavu socijalne skrbi i osiguranja

Uvod

Sigurno da nije lako i ugodno biti bez posla, bolesni, siromašan i/ili u raznovrsnim poteškoćama – biti žrtva obiteljskog nasilja i slično. Ako ste u stanju navedenih teškoća imate pravo tražiti pomoć, ali sâm postupak najčešće morate pokrenuti sami jer niti vaša najbliža okolina ne mora znati probleme s kojima se susrećete. Početak načina rješavanja ili barem ublažavanja vaših teškoća je aktivno traženje pomoći. Nitko neće imati veće koristi ako probleme ublažite od Vas samih. Stoga nemojte se sramiti zatražiti pomoć.

U Hrvatskoj postoji razmjerno veliki opseg prava materijalnih pomoći i usluga građanima koji imaju financijske ili socijalne probleme. Te pomoći i usluge ostvaruju se na razini središnje države preko odgovarajućih tijela kao što su centri za socijalnu skrb ili ispostave zavoda za zapošljavanje, odnosno obiteljski centri, a značajan broj nižih tijela vlasti – županija, većih gradova, pa čak i općina ima svoje raznovrsne programe pomoći. U ovom pregledu naglasak je na materijalnim pravima, ali većina navedenih ustanova pruža i usluge savjetovanja, informiranja i ohrabrivanja, koje Vam isto mogu mnogo pomoći.

Sustav socijalne skrbi - više podataka na mrežnoj stranici nadležnog Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi www.mzss.hr

U Republici Hrvatskoj pravo na socijalnu pomoć ima izvorište u Ustavu RH, u Zakonu o socijalnoj skrbi. Zakon o socijalnoj skrbi ističe načelo supsidijarnosti – svatko mora brinuti o svome blagostanju i građani su primarno odgovorni za vlastitu dobrobit i dobrobit onih o kojima trebaju skrbiti, svatko je svojim radom, prihodima i imovinom dužan pridonositi sprečavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti članova svoje obitelji, posebice onih članova koji se ne mogu o sebi brinuti. Ipak, za osobe koje su u nepovoljnoj materijalnoj i socijalnoj situaciji, a koju ne mogu samostalno riješiti postoji sustav socijalne skrbi i drugih oblika pomoći.

Korisnik socijalne skrbi je samac ili obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti osigurati svojim radom ili prihodom od imovine ili iz drugih izvora.

Korisnik socijalne skrbi je i:

- tjelesno ili mentalno oštećeno ili psihički bolesno dijete, dijete žrtva obiteljskog ili

drugog nasilja ili djeteta prema kojem je ili bi trebala biti primijenjena mjera obiteljske ili kazneno pravne zaštite

- tjelesno ili mentalno oštećena ili bolesna odrasla osoba, starija, nemoćna i druga osoba koja zbog trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju ne može udovoljiti osnovnim životnim potrebama
- druga osoba koja je u nevolji zbog poremećenih odnosa u obitelji, ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima ili zbog drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja i drugih uzroka.

Ostvarivanje prava na pomoć

Centri za socijalnu skrb provode postupak za ostvarivanje prava na novčane i druge oblike pomoći kao i rješavanje pitanja iz područja obiteljsko-pravne i kaznenopravne zaštite.

Oblici pomoći

Stalna pomoć	Priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstava za uzdržavanje, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prodajom imovine ili na neki drugi način. Stalna pomoć može se primati dok se ispunjavaju uvjeti za dodjelu te vrste pomoći. Uvjeti za ostvarivanje prava na stalnu pomoć: • prihod obitelji (svih članova koji žive u zajedničkim kućanstvu i troše zajedno) ne smije biti veći od propisanog zakonom. Za samca je taj iznos 500 kuna, odnosno 750 kuna, a za tročlanu obitelj je najmanje 1200 kuna. • radno sposobne osobe koje traže pomoć moraju biti prijavljene službi za zapošljavanje i ne smiju odbiti ponuđeno zaposlenje. Stalnu pomoć može tražiti i korisnik koji ima osobe koje su ga na temelju zakona ili ugovora dužne uzdržavati, ali mu ne mogu osigurati uzdržavanje. Pravo na stalnu pomoć ne može se ostvariti ako korisnik ima imovinu koja ne služi za život njemu ili članovima njegovog kućanstva. Visina pomoći određuje se u odnosu na prihode obitelji ili samca koje je ostvario u posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za pomoć i propisanog iznosa pomoći za uzdržavanje za njegovu obitelj. Ako samac ili obitelj ima prihod, visina pomoći određuje se kao razlika. Na visinu pomoći utječu dob i radna sposobnost osobe, te samohranost roditelja, a osnovna visina pomoći uvećava se za određeni postotak. Ovisno o radnoj sposobnosti, samac može
--------------	--

	dobiti 500 ili 750 kuna pomoći, a tročlana obitelj najmanje 1200 kuna ili više, ovisno o tome žive li u obitelji djeca, radno sposobne osobe ili stare i nemoćne osobe. Zahtjev za stalnu pomoć podnosi se u centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta.
Doplatak za pomoć i njegu	Priznaje se osobi koja uslijed bolesti i starosti nije u mogućnosti sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama.
Pomoć i njega u kući	Odnosi se na organiziranu prehranu - nabavu i dostavu gotovih obroka u kuću korisnika.
Osobna invalidnina	Teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju - ako je oštećenje nastalo prije 18-e godine.
Naknada do zaposlenja	Pravo ostvaruje tjelesno, mentalno ili psihički bolesna osoba nakon završenog osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja.
Skrb izvan vlastite obitelji	Podrazumijeva sve oblike smještaja i boravka u domu socijalne skrbi, obiteljskom domu, udomiteljskoj obitelji i organizirano stanovanje.
Osobna naknada udomitelju	Za brigu i skrb o korisniku.
Pomoć za osobne potrebe korisnika	Korisniku smještaja.
Status roditelja njegovatelja	Priznaje se jednom od roditelja uslijed teškog zdravstvenog stanja djeteta.
Jednokratna novčana pomoć	Obitelj koja zbog trenutačnih materijalnih poteškoća ne može podmiriti neku posebnu potrebu vezanu uz rođenje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, školovanje djeteta, elementarnu nepogodu i slično, može dobiti jednokratnu pomoć. Jednokratna pomoć može iznositi do 2500 kuna, a ako je potrebno odobriti veći iznos, centar će zatražiti suglasnost nadležnog ministarstva. Zahtjev za takvu vrstu pomoći podnosite centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta.
Pomoć za uzdržavanje djeteta	Po obiteljskom zakonu – uslijed neplaćanja alimentacije drugog roditelja
Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća	Savjetovanje je sustavna i programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu. To se pravo provodi po ocjeni stručnog radnika ili tima. Savjetovanje je besplatno.

Potrebni dokumenti

Prilikom prvog obraćanja centru za socijalnu skrb radi ostvarivanja prava na pomoć i utvrđivanja osnovnih preduvjeta propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi, priložite:

- dokaz o prebivalištu (osobna iskaznica ili uvjerenje MUP-a)
- potvrdu o prihodima (visina plaće, mirovine ili drugih prihoda u posljednja tri mjeseca) ili potvrdu da ste nezaposleni koju izdaje Hrvatski zavod za zapošljavanje
- potvrdu o zdravstvenom statusu ako imate takvih poteškoća.

Stručni radnici centra za socijalnu skrb mogu zatražiti i druge potvrde.

Adrese i telefonske brojeve centara za socijalnu skrb i drugih ustanova može se pronaći na internetskim stranicama Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi www.mzss.hr

Zadaće centra

Osim osiguravanja različitih vrsta pomoći, centri za socijalnu skrb provode mjere zaštite u području braka i obitelji (posredovanje u tijeku razvoda braka, davanje mišljenja sudu o odluci s kojim će roditeljem dijete živjeti i o susretima i druženju s drugim roditeljem, davanje mišljenja sudu u slučajevima odlučivanja o dopuštenju sklapanja braka maloljetnih osoba).

Centri poduzimaju i mjere na području odnosa roditelja i djece (priznavanje majčinstva i očinstva, postupanje u slučajevima povrede djetetovih prava, određivanje nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi, predlaganja pokretanja postupka pred sudom za oduzimanje prava na roditeljsku skrb, utvrđivanje roditeljske obveze uzdržavanja djece) kao i potrebne mjere kada je maloljetnik počinitelj kaznenih djela. Centri provode i postupke u vezi s usvojenjem i skrbništvom.

Prava za vrijeme nezaposlenosti - više podataka na www.hzz.hr – tu je i spisak regionalnih zavoda za zapošljavanje s podružnicama

Novčana naknada

Da bi nezaposlena osoba ostvarila pravo na novčanu naknadu mora:

- ispuniti uvjet prethodnog rada,
- radni odnos ne smije prestati njezinom krivnjom ili voljom,
- u zakonskom roku se mora prijaviti nadležnoj područnoj službi Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i podnijeti zahtjev za novčanu naknadu.

Prethodni rad. Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca. Kao vrijeme provedeno na radu smatra se vrijeme obveznog osiguranja po propisima o mirovinskom osiguranju ostvareno na temelju radnog odnosa u Republici Hrvatskoj i vrijeme koje je radnik proveo na bolovanju, odnosno roditeljskom, posvojiteljskom ili skrbničkom dopustu nakon prestanka radnog odnosa, odnosno službe, ako je za to vrijeme primao naknadu plaće prema propisima o zdravstvenom osiguranju.

Rok za prijavu i podnošenje zahtjeva. Nezaposlena osoba mora se u roku od 30 dana od prestanka radnog odnosa bolovanju, odnosno roditeljskog, posvojiteljskog ili skrbničkog dopusta nakon prestanka radnog odnosa prijaviti Zavodu, te podnijeti zahtjev za ostvarivanje naknade. Ako zbog opravdanih razloga propusti rok od 30 dana, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od osam dana od dana prestanka opravdanog razloga koji je prouzročio propuštanje roka, a najkasnije 60 dana od propuštanja roka.

Temelj prestanka radnog odnosa. Zakonom su taksativno navedeni slučajevi prestanka radnog odnosa, odnosno službe, kad nezaposlena osoba ne može ostvariti pravo na novčanu naknadu. Nezaposlena osoba ne može ostvariti novčanu naknadu, ako je radni odnos odnosno služba prestala:

- zbog toga što je otkazala radni odnos, osim u slučaju izvanrednog otkaza ugovora o radu uzrokovanog ponašanjem poslodavca,
- pisanim sporazumom o prestanku radnog odnosa,
- zbog toga što nije zadovoljila na probnom radu ili nije zadovoljila tijekom pripravnčkog, odnosno vježbeničkog staža, odnosno nije u propisanom roku položila stručni ispit,
- zbog povrede obveza iz radnog odnosa (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika) kao i zbog teške povrede radne obveze (izvanredni otkaz), odnosno službene dužnosti,
- zbog izdržavanja kazne zatvora duže od 3 mjeseca.

Pravo na novčanu naknadu ne stječe nezaposlena osoba kojoj bi to pravo pripadalo po prestanku radnog odnosa odnosno službe, ako je taj radni odnos trajao kraće od tri mjeseca, a prethodni radni odnos, odnosno služba, prestao njezinom krivnjom ili uz pristanak.

Iznimno, pripada pravo na novčanu naknadu nezaposlenoj osobi kojoj je prestao radni odnos, odnosno služba pisanim sporazumom, ako je do prestanka radnog odnosa, odnosno službe, došlo zbog premještanja bračnog druga u drugo mjesto prebivališta po posebnim propisima, te promjene prebivališta iz zdravstvenih razloga.

Visina novčane naknade. Osnovicu za utvrđivanje visine novčane naknade čini prosjek obračunate plaće, umanjen za doprinose za obvezna osiguranja ostvaren u tromjesečnom razdoblju koje je prethodilo prestanku radnog odnosa, odnosno službe. U osnovicu ne ulaze naknade plaće ostvarene po posebnim propisima. Ako se osnovica za utvrđivanje novčane naknade ne može utvrditi prema plaći, nezaposlenoj osobi se utvrđuje osnovica u visini minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, ovisno o postotku.

Novčana naknada za prvih 90 dana korištenja iznosi 70%, a za preostalo vrijeme korištenja 50% od osnovice. Osobama kojima je novčana naknada utvrđena sve do zaposlenja, odnosno nastupanja okolnosti propisanih Zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu visina novčane naknade nakon 12 mjeseci korištenja utvrđuje se u visini 40% od osnovice.

Pravo na razliku do utvrđene visine novčane naknade ima nezaposlena osoba koja je stekla pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad, kao i osoba koja je ostvarila naknadu po posebnom propisu u iznosu nižem od utvrđene novčane naknade.

Utvrđena novčana naknada ostvaruje se u utvrđenoj visini za cijelo razdoblje trajanja prava.

Najviši iznos novčane naknade za prvih 90 dana korištenja ne može biti viši od iznosa minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom, a za preostalo vrijeme korištenja ne može biti viši od 80% iznosa minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom. Osobama kojima je novčana naknada utvrđena sve do zaposlenja, odnosno nastupanja okolnosti propisanih Zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu najviši iznos novčane naknade nakon 12 mjeseci korištenja ne može biti viši od 60% iznosa minimalne plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja utvrđene posebnim propisom. Minimalna plaća za razdoblje od 01. lipnja 2009. do 31. svibnja 2010. godine u Republici Hrvatskoj iznosi 2.814,00 kuna (Zakon o minimalnoj plaći, NN 65/09).

Nezaposlena osoba, ovisno o ukupnom vremenu provedenom na radu, ostvaruje pravo na novčanu naknadu od 90 dana za ispunjenje minimalnog uvjeta, do 450 dana ako je provela na radu više od 25 godina. Izuzetak od ovog pravila su nezaposlene osobe koje su provele na radu 32 godine i imaju pravo na novčanu naknadu sve do ponovnog zaposlenja, odnosno dok ne nastupi neki od slučajeva propisan Zakonom za prestanak prava na ovu naknadu.

Jednokratna isplata novčane naknade. Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu ovisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu radi zapošljavanja, samozapošljavanja i volontiranja prema propisima o radu.

Korisniku prava na novčanu naknadu naknada se obustavlja:

- za onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s najnižom mjesečnom osnovicom na koju se obračunavaju doprinosi za obvezna osiguranja prema posebnom propisu,
- ako se ne javi Zavodu jednom mjesečno,
- za vrijeme trajanja obrazovanja na koji ga uputi Zavod,
- za vrijeme dragovoljnog služenja vojnog roka,
- u tijeku izdržavanja kazne zatvora do 3 mjeseca i za vrijeme pritvora,
- za vrijeme volonterskog rada prema propisima o radu,
- za vrijeme ostvarivanja prava na roditeljsku, posvojiteljsku ili skrbničku poštedu od rada po posebnom propisu.

Pravo na novčanu naknadu prestaje u svim slučajevima koji su propisani za prestanak vođenja nezaposlene osobe u evidenciji Zavoda, osim slučajeva kada je propisano da se novčana naknada obustavlja.

Po iskorištenosti novčane naknade nezaposlena osoba može ponovno steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete za stjecanje prava na novčanu naknadu (prethodni rad, da radni odnos ne prestane njenom krivnjom ili voljom, te prijava Zavodu u zakonskom roku). Ako je prestala novčana naknada zbog ponovnog zapošljavanja prije isteka vremena, u slučaju ponovne nezaposlenosti produžava se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko je preostalo za primanje te naknade i u utvrđenoj visini.

Iznimno, osobi koja je ostvarila pravo na novčanu naknadu sve do ponovnog zaposlenja, odnosno dok ne nastupi neki od slučajeva propisanih Zakonom za prestanak prava na novčanu naknadu, a koja se zaposlila duže od tri mjeseca, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za onoliko vremena koliko joj je preostalo za primanje naknade i u visini utvrđenoj prema novoj osnovici, ako je to za nju povoljnije.

Kod ponovnog stjecanja prava na novčanu naknadu uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

Ako po prestanku radnog odnosa želite plaćati mirovinski staž (osobito važno za osobe kojima nedostaje malo mirovinskog staža za uvjet prijevremene mirovine) u roku od godine dana po prestanku radnog odnosa obratite se Zavodu za mirovinsko osiguranje.

Potrebni dokumenti za prijavu u evidenciju HZZ-a

- radna knjižica - kupuje se u knjižari, a podaci u nju upisuju se u gradskom/županijskom uredu nadležnom za poslove rada.
- osobna iskaznica (mora biti važeća) ili potvrda o boravištu

Ako dolazite iz radnog odnosa i podnosite zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti potrebno je imati i:

- odluku o prestanku radnog odnosa (s datumom, razlogom i objašnjenjem razloga prestanka radnog odnosa) ovjerenu i potpisanu od poslodavca
- potvrdu o visini plaće umanjene za doprinose za obvezna osiguranja za puna tri mjeseca koja su prethodila prestanku radnog odnosa (ili bolovanja) ovjerenu i potpisanu od poslodavca
- presliku radne knjižice (svaka stranica na kojoj nešto piše)
- tekući račun bilo koje banke (na njega će se uplaćivati mjesečni iznosi novčane naknade).

Nezaposlene osobe i ostali tražitelji zaposlenja prijavljuje se u evidenciju Zavoda prema mjestu prebivališta, odnosno uobičajenog boravišta.

Zdravstveno osiguranje

Temeljem Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 150/08), osobe s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, koje nisu zdravstveno osigurane po drugoj osnovi, stječu pravo na zdravstveno osiguranje kod Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ako se prijave nadležnom područnom uredu istoga Zavoda:

- u roku od 30 dana:
 - o od prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti ili od prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovom Zakonu ili prema propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, odnosno od prestanka statusa osiguranika,
 - o od dana prijevremenog prestanka dragovoljnog služenja vojnog roka, odnosno od dana isteka propisanog roka za dragovoljno služenje vojnog roka,
 - o od otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja ili obveznoga liječenja od ovisnosti u zdravstvenoj ustanovi,
 - o od dana navršenih 18 godina života ako nisu zdravstveno osigurane po drugoj

- osnovi,
- o od dana prestanka primanja naknade plaće na koju imaju pravo prema ovome Zakonu ili prema propisima donesenim na temelju ovoga Zakona,
- o od dana gubitka statusa učenika ili redovitog studenta i ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su prema propisima o školovanju Republike Hrvatske izgubile status učenika, odnosno redovitog studenta,
- o od smrti supružnika, a pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne može ostvariti po drugoj osnovi, supružnik umrlog osiguranika koji nakon smrti supružnika nije stekao pravo na obiteljsku mirovinu.
- u roku od 90 dana
 - o od dana isteka školske godine u kojoj su završile redovito školovanje prema propisima o redovitom školovanju u Republici Hrvatskoj, odnosno u roku od 30 dana od dana položenoga završnog ispita
 - o hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ako se prijave Zavodu i ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi

Za stjecanje prava na zdravstveno osiguranje osoba ne mora biti prijavljena u evidenciju nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Pravo na doplatak za djecu – više podataka na www.mirovinsko.hr

Pravo na doplatak za djecu ostvaruje se za svaku godinu podnošenjem zahtjeva, a u 2010. godini mogu ovo pravo ostvariti korisnici čiji prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva, ostvaren u 2009. godini, ne prelazi 1.663,00 kn. Uz zahtjev (tiskanicu kupiti u „Narodnim novinama“) podnosi se:

- osobna iskaznica – preslika
- rješenje Centra za socijalnu skrb (o skrbništvu, o čuvanju i odgoju djeteta)
- odobrenje za trajno nastanjenje (za strance)
- rješenje centra i odobrenje za trajno nastanjenje samo ako se radi o takvim slučajevima

Za djecu za koju se traži doplatak:

- dokaz o rođenju djeteta (izvadak iz matice rođenih ili rodni list ili potvrda o rođenju)
- potvrda o redovitom školovanju za svu školsku djecu, osim za djecu s utvrđenim oštećenjem zdravlja
- dokaz (nalaz i mišljenje ili rješenje) Centra za socijalnu skrb o postojanju oštećenja zdravlja

djeteta

- dokaz o smrti roditelja
- dokaz o postojanju potpune i trajne nesposobnosti za samostalan život i rad roditelja
- dokaz da je prebivalište roditelja nepoznato
- rješenje o oduzimanju poslovne sposobnosti roditelja

Za članove kućanstva:

- osobna iskaznica za punoljetnog člana – preslika
- dokaz o rođenju djeteta za maloljetnu djecu za koju se ne traži doplatak.

Za utvrđivanje dohodovnog cenzusa:

- potvrdu ISPLATITELJA PRIHODA o ostvarenim prihodima podnositelja zahtjeva i svih članova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini (za dohodak od nesamostalnog rada, naknada zbog bolovanja, nezaposlenosti, porodnog dopusta, kao i za dohodak od samostalne djelatnosti o kojima Porezna uprava ne vodi evidenciju, tj. dohodak od samostalne djelatnosti za koju ne postoji obveza porezne prijave).
- potvrdu POREZNE UPRAVE za dohodak od samostalnog rada o kojima Porezna uprava vodi evidenciju (dohodak od obrta, od zakupnine i najamnine i drugo).
- mirovinsku uputnicu ili presliku rješenja o mirovini za člana kućanstva.

Dokaze o prihodima ne podnosi podnositelj zahtjeva koji pravo ostvaruje za dijete s utvrđenim težim oštećenjem zdravlja. Također Vas upozoravamo da pravo na doplatak za djecu pripada od dana podnošenja zahtjeva, što znači da zahtjev trebate predati što ranije.

Dodatne informacije

Prema odredbama Zakona o doplatku za djecu, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva mjesečno, doplatak za djecu korisniku pripada samo za djecu s težim oštećenjem zdravlja, a svota doplatka određuje se u visini od 25% od proračunske osnovice. Pravo na doplatak pripada od dana podnošenja zahtjeva.

Prema Zakonu o porezu na dohodak i Pravilniku o porezu na dohodak, dodatak uz mirovinu hrvatskih branitelja ne ulazi u dohodovni cenzus za ostvarivanje prava na doplatak za djecu.

Pravo na doplatak za djecu može se ostvariti ako se podnese zahtjev i prilože dokaze o statusu djeteta koji se dokazuje rješenjem nadležnoga županijskog ureda uprave, odnosno nadležnog

upravnog tijela Grada Zagreba. Kao dokaz može poslužiti i rješenje o priznanju prava koje je dijete ostvarilo kao član obitelji nestalog hrvatskog branitelja, prema odredbama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Obiteljski centri

Nije lako na vrijeme primijetiti ili prihvatiti da su problemi postali preteški da se sami s njima nosimo. Vjerovanje da savjetodavni dijalog sa stručnom osobom može pomoći od koristi je u situacijama narušenih obiteljskih odnosa, partnerskih odnosa, kod razvoda braka, nedoumica u odgoju djece, emocionalnih poteškoća, problema ponašanja i slično. Obiteljski centar u okviru savjetodavnog rada pruža psihološku pomoć i podršku koja korisnicima omogućava da se samostalno i uspješnije nose sa svojim problemima. U savjetodavni rad može biti uključen pojedinac, obitelj, roditelj s djetetom ili par, ovisno o procjeni što je najkorisnije (ili ovisno što je moguće). Pritom se svatko uključuje u skladu sa svojim potrebama i osobnim mogućnostima.

Kako do savjetovanja?

U telefonskom razgovoru ili osobnim dolaskom ukratko iznesete razlog obraćanja za savjetovanje, nakon čega slijedi dogovor o terminu prvog savjetodavnog razgovora, o tome tko će u njemu sudjelovati, informacija o savjetovatelju i slično. Obiteljskih centara ima širom Hrvatske, a njihovu lokaciju, radno vrijeme i kontakte možete naći na sljedećim mrežnim stranicama.

Županija	Internet ili e-mail adresa obiteljskog centra
Bjelovarsko-bilogorska županija	http://www.oc-bbz.hr
Dubrovačko – neretvanska županija	http://www.obiteljskicentar-dnz.hr
Grad Zagreba	http://www.ocgz.hr
Istarska županija	www.ociz.hr
Karlovačka županija	www.oc-karlovac.hr
Koprivničko-križevačka županija	www.obiteljskicentarkc.hr
Krapinsko-zagorska županija	www.obiteljskicentar-kzz.hr
Ličko-senjske županije	obiteljski.centar.licko-senjske.zupanije@gs.t-com.hr
Požeško-slavonska županija	www.ocpozega.hr
Primorsko-goranske županija	http://www.oc-pgz.hr
Splitsko dalmatinska županija	http://obiteljskicentar-sdz.hr/hr/home

Virovitičko podravska županija	http://www.obiteljskicentar.hr/3000/39 i http://www.facebook.com/pages/Virovitica-Croatia/Obiteljski-centar-Viroviticko-podravsk-zupanije/247375128621
Ostale županije	http://www.udomiteljizadjecu.hr/admin/fckeditor/File/adrese%20obiteljski%20centri__.pdf ili http://www.mojauprava.hr/

Crveni križ - Mnoge informacije su na mrežnoj stranici <http://www.hck.hr>

Prve dobrovoljačke udruge u Hrvatskoj koje svoje djelovanje provode na međunarodno prihvaćenim načelima Pokreta Crvenog križa osnovane su 1878. godine u Zagrebu, Dubrovniku i Zadru. Zadarska "Ustanova domoljubne zadruge dalmatinske od Gospodja na potporu ranjenim i bolesnim vojnicima" 1878. godine prva dobiva suglasnost tadašnjih vlasti za svoje humanitarno djelovanje.

Hrvatski Crveni križ od 1991. ima punopravno članstvo u Međunarodnom pokretu Crvenog križa. Crveni križ pomaže nemoćnim i starim osobama, provodi odgojno - zdravstveno zaštitne programe, posebno namijenjene školskoj mladeži, organizira prijem, skladištenje, transport i raspodjelu međunarodne pomoći. Ujedno, Hrvatski Crveni križ organizira i psihološko-socijalne programe pomoći za osobe smještene u centrima za kolektivni smještaj u čitavoj Hrvatskoj.

Na mrežnoj stranici **Crvenog križa** je karta Hrvatske s mogućnošću dobivanja informacija o svim društvima Crvenog križa, njihovim kontaktima, radnim vremenom i slično.

Posebice je potrebno istaknuti Program pomoći i njege u kući skrbi za osobe treće životne dobi koje zbog narušenog socijalnog i zdravstvenog stanja ne mogu same zadovoljiti osnovne životne potrebe, a pomoć im ne mogu pružiti ni članovi obitelji. Skrb obuhvaća organizirano pružanje usluga koje ovise o potrebi svakog pojedinog korisnika. Korisniku se omogućuje dobivanje pomoći u svom domu, što je vrlo značajno obzirom da treća životna dob neminovno donosi smanjenje tjelesnih i duševnih sposobnosti, povećava rizik od bolesti, invalidnosti i socijalne izoliranosti. Programom se nastoji stvoriti osjećaj zadovoljstva i sigurnosti kod starijih ljudi, smanjiti osjećaj nemoći i napuštenosti i na taj način poboljšati kvalitetu njihova života. Potreba za ovakvim vidom izvaninstitucionalne skrbi raste, kako raste i socijalna osjetljivost društva, a naglašava ju i kronični nedostatak smještajnih kapaciteta u domovima za starije osobe.

Usluge pomoći koje se pružaju unutar Programa su razgovor i druženje (psihološka pomoć); pomoć teže pokretnim u obavljanju osobne higijene; uređenje kreveta, promjena i pranje posteljine, odnosno skrb o čistoći prostora u kojem osoba živi; priprema jednostavnih obroka; donošenje gotovih obroka; briga za zagrijavanje prostora, nabavka drva, cijepanje; nabavka potrebitih stvari iz trgovine; podizanje lijekova i recepata; pratnja pri odlasku liječniku te pomoć pri administrativnim poslovima.

Program provode lokalna društva Hrvatskog Crvenog križa uz financijsku potporu lokalne samouprave, centara za socijalnu skrb, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te vlastitih sredstava. Društva Crvenog križa posebnu pažnju posvećuju animaciji i edukaciji volontera u udaljenim selima i zaseocima za širenje tzv. "dobrosusjedske pomoći", tradicionalne djelatnosti Crvenog križa, koji bi povremenim obilascima pomagali starijim osobama u sredinama u kojima žive i na taj način poticali razvijanje humanijih odnosa u zajednici.

Brojne druge informacije o oblicima pomoći dostupne su na stranici <http://www.hck.hr>.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - više podataka na stranici <http://www.hzzo-net.hr>

Rodiljne i roditeljske potpore

Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama ("Narodne novine", broj 85/08. i 110/08.) cjelovito je uređeno pravo na vremenske i novčane potpore roditelja i s njima izjednačenih osoba radi zaštite materinstva i njege novorođenog djeteta i njegova podizanja, koja prava su do sada bila uređena kroz više zakonskih propisa. Pravo na rodiljne dopuste i druga prava radi zaštite materinstva i podizanja djece uređivali su Zakon o radu i Zakon o rodiljnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majski, dok su novčane naknade za vrijeme trajanja tih dopusta i njihova visina bili uređeni Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakonom o socijalnoj skrbi i Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske.

Zakon o rodiljnim i roditeljskim potporama stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine, a sve informacije o pravima, obrasci (poput Zahtjeva za roditeljski dopust) dostupne su na stranici http://www.hzzo-net.hr/03_01_08.php.

Na mrežnoj stranici http://www.hzzo-net.hr/01_07.php je spisak svih područnih ureda i ispostava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, njihove adrese i kontakti.

Caritas - više podataka na mrežnoj stranici <http://www.caritas.hr>

Vjerska humanitarna organizacija *Caritas* radi na ostvarenju vizije pravednijeg, sretnijeg svijeta. Nastoji promicati solidarnost i socijalnu pravdu, djelovati kao glas siromašnih i obespravljenih te ih osposobiti i ohrabriti da govore u svoje ime. U Hrvatskoj postoji gotovo 1500 župa. Župni udruženja Caritas su izuzetno važna jer omogućavaju neposredni kontakt s ljudima, njihovim problemima i nevoljama što je najbolja prevencija socijalnim problemima i najučinkovitiji način edukacije lokalne zajednice. Hrvatski Caritas je uspostaviti dobro razvijenu mrežu župnih Caritasa koji mogu djelovati unutar župe i lokalne zajednice za potrebe siromašnih, obespravljenih i onih koji traže utočište. Unutar Caritasa organizirana su ujedno i obiteljska savjetovališta. Njihove adrese i kontakti su na mrežnoj stranici:

<http://www.caritas.hr/kakodjelujemo.shtml#pracenje>.

Za kontakte obratite se župnom uredu ili na adresu

Hrvatski Caritas

Kaptol 26, Zagreb

☎ +385 1 481 20 22

☎ +385 1 481 21 03

✉ caritas.croatia@caritas.hr

Drugi oblici pomoći

Mnoge županije, općine i gradovi imaju različite programe pomoći svom siromašnom, bolesnom, starom i onemoćalom stanovništvu. Obično u županiji, gradu ili općini postoji nadležna služba za socijalnu politiku i/ili referent za socijalnu skrb i zdravstvo kojima se možete obratiti za pomoć.

Mrežne stranice županija s kontaktima i drugim informacijama su dostupne preko

http://www.vlada.hr/hr/adresar_i_linkovi/zupanije

Mrežne stranice gradova s kontaktima i drugim informacijama su dostupne preko

http://www.vlada.hr/hr/adresar_i_linkovi/gradovi

Mrežne stranice općina s kontaktima i drugim informacijama su dostupne preko

http://www.vlada.hr/hr/adresar_i_linkovi/opcine

Mnoge nevladine udruge širom Hrvatske pružaju raznovrsne zdravstveno-socijalne usluge. Ovisno o županiji u kojoj živite, potražite njihove adrese i kontakte na stranici

<http://www.uprava.hr/RegistarUdruga/faces/WEB-INF/pages/searchResult.jsp>

Završna poruka

Ne trebate se sramiti tražiti tuđu pomoć. Svaka osoba tijekom života treba zbog siromaštva, starosti ili bolesti pomoć članova svoje obitelji ili zajednice. Sigurno ćete uz pomoć riješiti probleme koji Vas muče ili barem ih možete značajno ublažiti.